

ДМИТРИЙ БИЛЕНКИН ПОСЛАНИК НА ЗЕМЯТА

Превод от руски: А. Христова, 1987

chitanka.info

Всеки си мисли, че знае какъв трябва да бъде един дипломат, макар че често пъти тези представи са твърде неверни. Но никой, включително и самият Посланик, не можеше да знае какви качества са нужни на представителя на Земята там, където съвсем доскоро за нея не са имали и понятие. Изборът, разбира се, бе внимателно обмислен и все пак Яков Гундарев често се питаше дали е този човек, който най-подхожда за преговорите.

Съмненията му обаче съвсем не се отразяваха върху поведението му: дългите години работа в ООН бяха научили Гундарев да се владее. Външно той напълно отговаряше на обичайните представи за истинския дипломат, защото се държеше с неизменно достойнство, бързо вникваше в същината на проблемите и умело водеше разговорите, а на непроницаемостта му би завидял и самият сфинкс.

Ако някой имаше друго мнение за Гундарев, това беше самият той. Заместник на Генералния секретар на Организацията на Обединените Нации?! Пълномощен Посланик на Земята?! Не може да бъде! Това е магия, сън, та той се познава добре, съвсем не е такъв, не е Генералния, не е Извънредния, а просто Яша, Яков, един най-обикновен човек, който в детството си често боледуваше, на когото майка му пееше приспивни песни, който като юноша странеше от хората и най-обичаше да бъде сам с книга в ръка — какъв господар на съдбините на хората е той! Станало бе нещо невероятно! Нима никой не забелязва несъответствието?

Междувременно изходът от преговорите бе неясен и Гундарев съвсем не се заблуждаваше от безупречната любезност на домакините. Само глупакът ще прояви враждебност, когато от разтворилото се небе върху теб падне нещо непознато, но явно могъщо. А ридляните не бяха глупаци. Наистина, бяха още далеч от излизането си в космоса, но не страдаха от философска ограниченост и, съдейки по всичко, първата среща със земяните не ги шокира — отдавна са предполагали, че някъде във Вселената е възможно да съществуват други цивилизации, други разумни същества. И това беше всеобщо, а не само научно-философско убеждение. Историята на ридляните не познаваше нещо подобно на трагедията на Джордано Бруно; устойчивата патриархалност тук се съчетаваше с тежка, но много точно изградена култура на мисленето и нравите. С една дума, първият контакт премина гладко. Сега предстоеше да се установят постоянни

отношения, за което бе изпратен и Посланикът. Съответно — така поне смятаха на Земята — беше нужно да се сключи и Договор.

А за какво — не беше ясно. За мир и дружба? За приключилата с войните Земя самата мисъл за възможността на някакви „звездни войни“ изглеждаше налепа. Нещо повече, самото споменаване на думата мир можеше да наведе ридлянците на предположението, че земяните допускат вероятността за някакви други, немирни отношения. Дружба? Хм... Дружбата предполага не само деклариране на чувства. Дружба са и обменът, и помощта, и... Но в дадения случай помагащата страна можеше да бъде само Земята с нейните приказни за ридлянците научно-технически постижения. А това вече приличаше на благотворителност и влечеше след себе си активно вмешателство в историята на тази планета.

Разбира се, човешкият ум намери изход от положението. Донесеният от Гундарев проект за първия в историята Междупланетен договор беше по-скоро декларация за дружеските намерения и освен общите думи съдържаеше само едно конкретно предложение. Наистина твърде важно за по-нататъшните взаимоотношения, защото ставаше дума за обмяна на изследователски експедиции.

Като че ли проектът не предизвика у ридлянците особени възражения. Но приемите се редяха един след друг, а нещата не се придвижваха, за което особено много допринасяше прекалената превзетост на ридлянския етикет. От земяните не се изискваше да спазват никакви правила, но ако Гундарев прекрочеше към масата за преговорите не с нужния крак или помръднеше ръка по-иначе, разговорът прекъсваше: щом дълбокоуважаемият Посланик е внесъл нов нюанс в същността на работата, той трябва да се обмисли отново, да се разгледа по-задълбочено и т.н. Отначало хората не разбираха този механизъм, а когато го анализираха, възникна предположението, че такава церемонност не е нищо друго освен клопка, начин да се удължи времето, а може би и да се обърка партньорът. Но експертната група начело с Рамирес скоро преразгледа своята първоначална хипотеза. Не, изтънченият ритуал на приемите не беше клопка, защото всекидневието на ридлянците също се регулираше от точно установени правила и традиции. И когато Рамирес научи тази истина, той възкликна: „Ако сега имаме нужда от нещо, това е един церемониалмайстор! Специалист по дворцовия етикет на китайските

императори! Или в най-лошия случай добра работа би ни свършил и един закоравял, завършен бюрократ...”

Гундарев само въздъхна. Нямахше какво да се прави, трябваше да се учат на науката на ридлянския етикет.

Разбира се, Гундарев знаеше, че работата, за която беше дошъл, се протача не само заради неопитността на земяните по отношение на ритуалите. Но той не прищпорваше събитията, защото се чувствуваше като сапъор, който е открил мина с неизвестна конструкция. В края на краищата съдбата на дипломатите е такава. Та нали доскоро от тяхното благоразумие до голяма степен зависеше дали Земята ще оцелее или ще изгори в пламъците на атомната война? Тук все пак отговорността беше по-малка.

И да се обижда е глупаво. Защо ридлянците трябва да бъдат откровени с онези, които изобщо не познават? Които може би ги плашат с могъществото си? Никой не разкрива душата си пред първия срещнат, колкото и дружелюбно да грее лицето му. Гундарев прекрасно помнеше как преди двадесет години един шофьор на такси в Калкута не прие протегнатите му рупии, само защото той, Гундарев, подаде парите с лявата, „нечистата“ за бенгалеца ръка... Щом като при хората се случваха такива недоразумения, какво оставаше за ридлянците?

Най-любезен от най-любезните ридляни беше Твор, този негов вечен придружител, този Крепител на Лакътя на многоуважаемия Посланик, този... Виж, него, Гундарев с удоволствие би раздрусал като кукла, само да знаеше, че ще заговори просто, дори с най-ругателните думи, но искрено и от душа. Но чиновникът си е чиновник, одушевен предмет, нужен за преговорите толкова, колкото масата или креслото, не повече! Гундарев-дипломатът се отнасяше точно така към Твор, той просто нямаше право да изразходва заради него толкова нужната и уви, не без граници нервна енергия. Но въпреки всички разумни доводи този угоднически блюстител, този захаросан канцеларски плъх му беше по-неприятен от всички други.

А Гундарев на Твор? По този въпрос можеше да мисли колкото си ще и пак нямаше да намери отговора. Впрочем, Посланикът не се и замисляше за това: непроницаемата любезност на ридлянските дипломати изискваше в отговор същата непроницаема любезност, това бе всичко. И когато след поредната безплодна среща Крепителят на Лакътя се обърна почтително към Посланика, той, подчинявайки се на

етикета, но запазвайки дистанция, изобрази нещо подобно на благосклонно внимание.

— Ще благоволи ли достопочтенният и велик Посланик да обърне внимание на нашия глас?

Сладникавата плетеница от думи беше привична, като орнамента по паркета, върху който те стъпваха, и Гундарев, без още да вниква в смисъла на казаното, небрежно, както беше предписано според етикета, мръдна леко кутрето на лявата си ръка. Впрочем тук нямаше и в какво да се вниква.

— О, неизразима благодат! — гласът на Твор се разля в необичаен възторг. — Нищожни са моите по-нататъшни думи и груба е устата, която ги произнася! Но Високопоставените и от всички Най-разумни Господари...

Без да дава вид, Гундарев по навик застана нащрек.

— ... от всички Най-разумните Господари избраха мен, недостойния, да ви оповестя за предмета, който може да развлече вечерната отмора на Ваша Космичност... и колкото и дребен да е гореозначеният предмет...

Звукът от предавателя напираше в ушите като жужаща муха.

— Премного съм благодарен на Господарите! Лично и персонално и от името на всички...

„Пфу!! — изпъшка Гундарев, протягайки се върху седалката на реалета. — Защо, за какъв дявол се трепем за този Договор? И с кого? Твор ли ми е «брат по разум»? Какви сме им ние и те на нас?“

Посланикът потисна унилите и съвсем не нови мисли. Щом в Галактиката няма и не се очаква да се намерят други съседи, всичко, което прави, е нужно. „Братята по разум“, както роднините, не се избират.

И сътрудниците също. Сега му предстои разговор с тях. Скоро ще мръкне, няма за кога да почива. Трябва всичко да се обсъди. Да се анализира, да се претегли и да се обмислят възможните варианти... Макар че какво толкова има за мислене? В реда на нещата е гостите да се канят и развличат, колко такива вечери имаше вече! Интересно е, но е уморително. И започна да доскуचाва. Все едно и също. Все пак може би си струва да се потърсят евентуалните интриги и клопки?

Достатъчно е да постави задачата на Рамирес. Впрочем, защо той продължава да бъде с него на „ви“?

— Рамирес, — каза Гундарев, когато се уединиха в кабинета му. — Защо ние с вас сме все още на „ви“? Какво мислите за това като ксеноетнограф?

— Хм — повдигна рамене Рамирес, което при неговото телосложение съвсем не беше лесна работа. — Та ние с вас сме официални лица.

— И никога ли не ви се е искало да се отпуснете? Да кажете добросърдечно: „Какви глупости дрънкаш, господин Посланик!“

Неуловима гримаса мръдна устните на мулата.

— За отпускане най-добре би било, гримасничейки, да се преметнеш през глава пред синклита на Великите...

— Ясно, да се върнем към работата! Какво знаете за този празник на Седемте Луни? Как да гледаме на поканата да участвуваме в него? Дали има политически ход и какъв може да е?

Тъмните изпъкнали очи на Рамирес се насочиха към Гундарев без да мигат. Посланикът се почувствува като отлята от стъкло фигура, през която погледът на експерта минаваше свободно. Това не беше нетактичност. В минути на съсредоточаване началникът на експертите гледаше винаги така, но да се чувствуваш неодошевен предмет не беше голямо удоволствие. Гундарев стана и се разходи из стаята, на което Рамирес не обърна никакво внимание: той не страдаше от чинопочитание.

— Така! — каза Рамирес, отърсвайки се от вцепенеността си. — За съжаление, заради големия обем на другите ни задължения ние не сме се заинтересували целенасочено от празненството на Седемте луни. А сега е късно да събираме сведения. Със сигурност мога да кажа само, че това е нещо като нашия карнавал.

— Нужни ли са маски?

— Не. Ридляните дори имат такава поговорка: „Глупаво като маска в нощта на Седемлунието“. Обикновено народно тържество.

— Обикновено, значи ще има хоп-троп, тра-ла-ла — Гундарев въздъхна. — А има ли политическа подкладка?

— Засега никаква. Ще разрешите ли да събера експертната група?

„Редът си е ред — усмихна се вътрешно Гундарев. — Та как ще минем без ритуал!“

— Действайте — каза той.

Седем луни, да, на нощното небе грееха точно седем луни. Гундарев ги виждаше за първи път заедно. При други обстоятелства той с удоволствие би се полюбувал на невиджаното зрелище, но сега не му беше до красотите на природата. Чувствуваше се като плувец, който се гмурка в бурна и непозната река. Беше му неуютно и необичайно, а на всичко отгоре трябваше да се държи с достойнството на дипломат, да плува, така да се каже с цилиндър и във фрак и дори с пура в уста!

Тълпата клокочеше и кипеше като буен поток. По улиците и площадите кънтеше многогласо ехо и фигурите на митологичните същества по издадените стрехи на покривите сякаш потрепваха от виковете, зъбеха се в призрачната светлина на луните и наблюдаваха веселието с блестящите стъклца на очите си; всички тези рогати и сребристолюспести таласъми, вампири и вещици сякаш оживяваха при раздвижването на сенките и отблясъците. В прозрачния въздух на небето просветваха големи и малки, пълни и нащърбени луни; от светлината им не можеше да се скриеш никъде. Над обширните площади и тесните улици над движещите се тълпи неподвижно белееха ажурните, облети с бисерно сияние, кулички на безбройните храмове.

Гундарев потърси с поглед обичайното си обкръжение. Всички те бяха тук, до него — и Рамирес, и неговите напети експерти, и, разбира се, неизменният Твор. Като въздъхна дълбоко, Посланикът на Земята се смеси с тълпата.

Веднага той и спътниците му бяха обградени от нея. Пред тях се замяркаха рибешките лица на ридляните, жестикулиращите многопръсти ръце, развяващите се наметки. До ноздрите му стигнаха непознати миризми. Смехът, подвикванията и тътенът на музикалните инструменти оглушиха Гундарев. Със служебна усмивка той се въртеше и се движеше заедно с всички и се чувствуваше от глупаво поглупаво. В този хаос колкото и плътна да беше тълпата, никой не го

докосваше. Той бе съвсем изолиран, извън блъсканицата и веселието, извън общата врява, извън музиката, извън всичко.

Полека-лека гнетящото чувство на неудобство и безпокойство обхвана Посланика. Той не можеше да се отърве от усещането, че беше излишен, и се зарадва, когато откри, че Твор го следва неотлъчно по петите, любезно-официален, както винаги. Останалите му спътници се бяха изгубили в тълпата. Но Твор беше там, където трябваше да бъде, до него. На душата му полекна. Как обаче да се държи без надменност и с достойнство във вихъра на всеобщата възбуда, сред танцуващите и кривящите се, под стрелите на множеството иронични погледи? Опитът незабавно подсказа решението и Гундарев, въртейки се сред тълпата, често-често започна да вдига поглед над главите и забрадките, сякаш красотата на небесното многолуние го беше пленила силно и той не можеше да се откъсне от нея. Номерът беше съвсем плосък, но кой ще осъди възхитения чужденец?

Познатото потискащо чувство на откъснатост обаче не напущаше Гундарев. Да, познато и отдавна изпитано, то мъчително се изостри тук. Гундарев винаги бе отбягвал тълпата, такъв беше неговият характер. Възбудата ѝ го измъчваше и потискаше, като нещо чуждо, стремящо се да го подчини на себе си.

Гундарев се чувствуваше като водолаз, потопен в чужда, поглъщаща го стихия. Пък и не можеше до безкрайност да страни от всички, да се възхищава от чуждото небе и на чуждата архитектура. Сигурно вече са разбрали, инстинктът на тълпата безпогрешно определя пришелеца, а за тази тълпа той бе два и три пъти пришелец...

„Да, да, аз не съм като вас! — едва ли не извика Гундарев. — Аз съм от друга планета, ние сме безкрайно чужди едни на други!“ Но това не биваше да се казва, дори не биваше да се помисля.

Тълпата сякаш го притисна. Както и преди, никой не го докосваше и не го обсипваше с хули. Но дистанцията изчезна, нещо повече, надничаха в лицето на Посланика на Земята. Като се усмихваше сковано, Гундарев се огледа: къде ли е Твор?

Зад него нямаше никой. Чиновникът беше отстранен. Ами сега?

Беше сам. И какво от това? Та той е Посланик! Нека Твор или който си иска още да се безпокои... В душата на Гундарев дори нещо се отпусна. Той е сам — и това е интересно! Някой го бутна с лакът,

той измърмори нещо в отговор на неясното извинение. Веселба, шум; погледи, погледи...

За миг усети безпокойство от тези рибешки лица около себе си, лъснали от пот, чужди, крещящи, гледащи тъпо, миришещи, стадо, което отхвърля пришелеца, но което може да го стъпче, да го погълне... Спокойно, спокойно, та той е представител, Посланик! А освен това е и човек. Такова нещо в неговия живот не е имало и няма да има — и музиката с нейния подскачащ ритъм, и неправдоподобната лунна светлина, и озъбените по покривите химери, и тежката миризма, и цялата екзотика на тази нощ. И той, защитеният от своя сан наблюдател, е свободен.

Да става каквото ще! Кой свободен далечен пращядо му пошепна това? Няма значение. Гундарев се развълнува, мъчително желание се промъкна в душата му. Наоколо всички се шегуват, нима и той не може... Не, невъзможно е. Веселието на ридляните не е за него, той ще изглежда глупав и смешен. Пък и може ли да си го позволи? Та той е Посланик, всеки негов жест незабавно ще стигне до Господарите и ще бъде подложен на анализ.

Изходът беше да се измъкне от тълпата. Стигаше му толкова, нали все пак взе участие в празненството!

Бавно и внимателно Гундарев започна да се промъква към стъпалата на някакъв храм и гъстите дървета край него. Изведнъж се чу гръм, небето се разцепи и се разлудува от буйството на огньовете за забава. Всичко наоколо се оцвети в багрите на дъгата. Оглушителен вик тресна като гръм: „Седемлуние, седемлуние!“

Стъписан, Гундарев тръсна глава. Седемлуние? Ето какво било! Всички луни се бяха наредили на небето като дъгата на кобилица. Но това не го засягаше. Той беше вече близо до стъпалата на храма, оставаха му още десет-петнадесет крачки. И тогава срещу него застана един ридлянин. Не, по-точно ридлянка. Искрите на многоцветните огньовете на фойерверките трепкаха в изпъкналите ѝ обезумели очи.

— Земянино! — извика тя. Шареното ѝ наметало се развяваше. — Ти си един горделивец!

Колкото и внезапна да беше нападката, отговорът последва веднага:

— И в какво, позволете ми да попитам, се изразява това?

Ледената любезност на думите му май че пообърка жената.

— Ами в това... в това — извика тя, задъхвайки се. — Във всичко!

— Извинете, но това не е довод — със същата невъзмутимост рече Гундарев. — Позволете ми да мина, бързам...

Беше казано не от него, в него сякаш говореше някакъв магнитофон от дипломатическия арсенал. Самият Гундарев бе изумен от необяснимото нахвърляне и сега най-много от всичко желаше да види Твор, който просто беше длъжен да се появи и оправи всичко.

Но от тълпата, която се отдръпна, вместо пищния чиновник се измъкна възрастен ридлянин, със същия простоват вид, като жената.

— Не е довод, казваш... Малко... — обърканите му викове се губеха в трясъка на изстрелваните фойерверки. — Могъщ презреник... Седемлунието! Ти ни потъпкваш!...

— Не е истина! — извика Гундарев, уязвен от чудовищното обвинение. — Ние желаем доброто ви! Затова и дойдохме! Всичко, с което разполагаме...

Стъписан, той прехапа език: последните неволно изтръгнаха се думи не бяха истина. Ироничният парализиращ смях на тълпата прекъсна Посланика. Подмятанията се пресичаха едно друго, но смисълът им беше ясен. Той като нагорещено желязо се заби в обърканото съзнание на Гундарев.

— Слушайте, вие не разбирате...

— А защо ние трябва да разбираме, щом ти не искаш да ни разбереш? — чу се ясен глас. — Могъщи, ти дори това не си проумял, че в часа на Седемлунието всички велики се прекланят пред Гласа на истината! Кой си ти, земянино?

— Червей, червей! — закрещя тълпата. — Дивак! Дърдорко! Горделивец!

Люшналото се небе потъмня в очите на Гундарев. „Ето ти едно хоп-троп, тра-ла-ла!“ — помисли си той и трескаво пое въздух.

— А може би не само червей? — с горчивина каза той, като не се интересуваше дали някой ще чуе или не. Чуха го и млъкнаха. — Може би и глупак? Кажете, де! Какво още сте ми приготвили?

Тълпата не мръдна.

— Не, ти не си глупак — неуверено каза някой. — Един глупак не би се справил с пътешествието сред звездите...

— И все пак си глупак — възрази друг глас. — С нас се държиш като глупак... Като високомерен будала...

— А искате ли да знаете защо? — тихо, със свито сърце каза Гундарев. — Слушайте тогава. Не, почакайте... Едно време у нас казвали: глас народен — глас божи... За мен сега вие сте по-велики от Великите. И ако в часа на Седемлунието у вас казват истината, тогава... Ако искате вярвайте, ако искате не вярвайте, ние дойдохме при вас с чисти намерения. Но... Такъв потискащ етикет, такава фалшива любезност, такава лъжа не бяхме срещали! А ние, глупаците, се надявахме, че... Ето ви моята истина, правете с нея каквото искате!

„Какви ги дрънкам!“ — изохка той мислено, но вече беше късно, беше му все едно.

— Ех! — изтръгна се вик от тълпата.

Гундарев смътно отличаваеше приближилите се до него лица. Онемялата тълпа го притисна, обвини го острата миризма на множество тела.

Внезапно пръстенът се разкъса и той усети, че е на свобода. Зрението му бавно се възвърна. Стоеше край стъпалата на храма, до него нямаше никой, а далеч, както преди, кипеше веселбата.

Олюлявайки се, Гундарев се скри в сянката на дърветата. Тялото му не го слушаше, в небето размитите луни се раздвояваха — дали от сълзите или от още нещо, не знаеше. Всичко свърши, сега мисията им беше вече безполезна, но Гундарев не съжаляваше за нищо и най-малко за провала на своята дипломатическа кариера. Преградите се скъсаха, той изля натрупалата се горчилка, сега в душата му бе празно, черно и леко.

— А, ето къде сте били! — Гундарев дори не трепна от този глас. — И какъв вид имате само, господин Посланик! Какво, „прочистиха“ ли ви?

Кръглото лице на Рамирес блестеше от пот и сияеше като кръгла луна.

— „Прочистиха“? — непознавайки гласа си, каза Гундарев. — По-точно: оплюха.

— Точно така! — сякаш се радваше на нещо, извика Рамирес. — Така ни се пада!... А мен трябва да ме изгонят — добави той решително. — От какво се интересувахме ние?! Най-малко от обрядите на празненствата. За тях изобщо не помислихме. Че може ли

така? Само работа и никакво развлечение! Непростително, уж съм етнограф...

— И какво следва от това? — равнодушно попита Гундарев.

— Не, това е чудесно! Помислете си само: има един ден и час, когато всичко се преобръща и всеки ридлянин може да тръсне истината в лицето на когото си иска, да излее всичко, насъбрало се в душата му. Колко прилича на Земята!

— На Земята?!

— Точно така. Това е най-древният ритуал... Преди да го ръкоположат, вождът на племето трябвало да изтърпи хули и обиди, за да помни и да не се забравя. И в по-късни времена подвластният и безправният е можел веднъж, в позволен от ритуала час, да изобличи своя господар... Час на равенството и разкрепостяването, социален отдушник, отговор на суровата действителност. Ние сме го загубили, заменили сме го с нещо друго, а тук, виждате, се е запазил в първоначалния си вид.

Гундарев отстъпи крачка назад.

— Значи така... Интересно е какво им отговорихте вие на „плюещите“?

— Ами нищо. Забравили сме, отвикнали сме как става това, пък и... — Рамирес разпери ръце. — Затова пък сега всичко е като на длан: и какво лошо мислят за нас, и как се отнасят, и какви идиоти сме... „Миг на истината“, и то какъв!

„Вярно е“ — едва ли не изрече Гундарев. Най-последно мислите му се проясниха. „Виж ги ти, Господарите! Не се бяха решили сами да прекъснат преговорите, страхуваха се. Инициативата трябваше да излезе от нас и те се постараха да ни я натрапят. Какви преговори може да има вече и за какво? Глас народен — глас божи!“

— Да става каквото ще! — изтръгна се от устата на Посланика. — Като ще се веселим, да караме до край!

Където и да отиде, веднага ги заобикаляха ридляни. И отново им казваха право в лицето всичко, което мислеха за тях. За ужас на Рамирес, ужас, който скоро се смени с възторжено учудване, Гундарев отвърщаше на хулиганите така, както беше отговорил веднъж вече. И тълпата замлъкваше. Малко по малко онези, които слушаха Посланика, започнаха да се събират около земяните, като ги закриваха от нови подигравки и обиди.

Така сред всеобщия кипеж изникна малко островче, центърът на което бяха земяните. Но това не трая дълго. Как и поради какво стана преломът? Израженията на лицата се промениха, всичко се раздвижи и забушува, както преди. Гръмна музика. Огненият ритъм раздвижи кръвта и ги понесе. Още неопомнил се, Гундарев усети, че хваща някаква многопръста длан. Или обратно, него го повлякоха? Нямаше значение. Невъзможно бе да устои на наивно-детския напор на тълпата. Краката тръгнаха сами. Нищо вече нямаше значение освен това, което ставаше тук, в тази минута. В небето танцуваха луните, от тропота на краката площадът се тресеше, зъбейки се, по покривите танцуваха химерите. Седемлуние, Седемлуние! Нещо окончателно се стопи в душата на Гундарев, той само за миг се учуди, че се върти заедно с всички, че дишат право в лицето му, че прегръща някого (нима ридлянка?) и че му е добре и свободно, както някога, в детските години, в забравеното далечно минало.

Охо, вие не знаете как умеят да танцуват на Земята! Хайде, Рамирес, дай да изкараме един... По дяволите годините! И кой мизантроп беше казал, че в тези чудесни лица има нещо рибешко и лицемерно-любезно?! Никога не е имало и не е могло да има...

Някак незабелязано цялата весела компания се намери пред дълги, отрупани с лакомства маси и също изведнъж в ръцете на всички се появиха чаши. И тогава всичко се разбърка. За земяните в тукашните напитки нямаше никакъв алкохол и все пак те се напиха — от буйните танци, от всичко преживяно, което се стовари върху тях, от волните простори на искреността, които така внезапно се разкриха пред тях. Те ругаеха високомерието, лицемерието и всичко, което сами ненавиждаха, а ридляните дружно се съгласяваха и ги питаха как е на Земята. Хората отговаряха най-откровено, понякога спореха, забравяйки кой е край тях и това също беше нещо ново и прекрасно.

Да се разкрият, да, бяха ги накарали да се разкрият чрез ловък ход! Е, сега злорадствавайте колкото си искате, вие не знаете, че неподправената, вечната дипломатия е силна чрез истината си. Няма вечни господари, вечен е само народът, а той е тук, с нас, безпомощен и наивен, но не винаги ще бъде такъв.

— Юнаци! Дадоха ни да разберем, точно така трябваше! Да, да, аз ти го казвам, приятелю!... Да върви по дяволите това наше различие. Извинявай, но не съм съгласен: различието не пречи, точно

обратно, без него светът би бил неинтересен и скучен, като таблицата за умножение...

Не е важно какво говореха — едно или друго. Важно бе как говореха и как слушаха. Гундарев не бе преживявал подобно нещо. Всичко се сливаше в едно: и шумът от чашите, и виковете, и думите: многолунната неземна светлина играеше по лицата, които бяха ту сериозно заслушани, ту усмихнати. Не, не всичко беше безоблачно. Имаше и спорове, имаше и недоразумения, но всичко толкова леко се оправяше и дори да оставаше горчилка, чувствуваше се че и тя бе нужна, като озонът във въздуха след буря.

И колко още друго имаше! Но паметта бе претрупана от впечатления. Кога се мярна последното? Аха, да, вече в резиденцията, в студения полумрак на нейните помещения.

— Преживяваш ли, Посланико? — Рамирес леко го докосна. — Господарите...

— Каквото посяха, това и пожънаха. Но си струваше, нали?

— И още как! Стига фалшиви уверения, ние сме хора! И знаеш ли какво?

— Знам, можеш да не ме утешаваш. Бъдещето ще ни срещне отново с ридлянците и договорът, истинският Договор ще бъде подписан. Не сега, след сто, след хиляда години, но ще бъде подписан!

— И аз мислех същото... Интересно, дали ще са нужни и тогава дипломати?

— Е, това ние с теб няма никога да научим. Не можем да предвидим какъв ще бъде резултатът от нашите думи... Нищо, животът е по-мъдър от нас.

Договорът бе подписан на другия ден. Когато тази церемония се извършваше, на Посланика се стори, че лицата на Господарите са мрачни. Сякаш нещо ги бе заставило да отстъпят... Може би наистина беше така? Или само му се струваше? Етикетът беше в стихията си, израженията отново станаха непроницаеми.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
2/1987 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.